УДК 34
З-12

Рекомендовано до друку Вченою радою Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет» (протокол від 27.07.2026 № 13).

З-12 Забезпечення правопорядку та протидії злочинності в Україні та у світі: проблеми та шляхи їх вирішення : матер. VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 05 черв. 2026 р.). Дніпро : ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2026. 242 с.

Збірник конференції містить матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Забезпечення правопорядку та протидії злочинності в Україні та у світі: проблеми та шляхи їх вирішення» (05.06.2026), у роботі якої взяли участь представники закладів вищої освіти, наукових установ, правоохоронних органів, недержавних установ України та іноземних держав.

Матеріали науково-практичної конференції надруковані в авторській редакції.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

докт. юрид. наук, проф. **Олег КИРИЧЕНКО** (*голова);* канд. юрид. наук, доц. **Олександр ХРИСТОВ** (*заст. голови);* канд. юрид. наук, доц. **Тетяна АЛФЬОРОВА**; докт. юрид. наук, доц. **Вадим ДАВИДЮК**; канд. юрид. наук **Сергій ДУБОВ**; докт. юрид. наук, проф**. Євген ЛЕГЕЗА**; канд. юрид. наук, доц. **Тетяна ЛЕЖНЄВА**; докт. юрид. наук, проф. **Вадим НЕГОДЧЕНКО**; канд. юрид наук, доц. **Станіслав ЧЕРНОП'ЯТОВ**; **Андрій МІРОШНИК** *(секретар).*

ISBN 978-617-8981-32-7

© ВНПЗ ДГУ, 2026
© Автори, 2026

Борисенко С.І.
ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ВЛАСНОСТІ ПРИ УКЛАДЕННІ ДОГОВОРІВ ДАРУВАННЯ ТА ДОВІЧНОГО УТРИМАННЯ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ… 198

Дюкарєв М.В.
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ……... 202

Лисенко Б. О., Куцик К. В.
ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА ЯК ГАРАНТІЯ ПРАВОПОРЯДКУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ……. 205

Бунчужна В.Є., Логінова М.В.
НІКЧЕМНІ ПРАВОЧИНИ ТА ЇХ ПРАВОВІ НАСЛІДКИ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ……. 208

Лежнєва Т.М., Черноп'ятов С.В.
ЗАХОДИ СУДУ ЩОДО ПРИМИРЕННЯ ПОДРУЖЖЯ У ПРОЄКТІ ЦИВІЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ (№ 15150)…….. 211

Черноп'ятов С.В., Лежнєва Т.М.
ТРИВАЛІСТЬ ВІДСУТНОСТІ НА РОБОТІ ЯК КВАЛІФІКУЮЧА ОЗНАКА ПРОГУЛУ: НОВЕЛИ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ……... 215

Шевченко А.А., Біла А.В.
СПАДКОВІ ПРАВОВІДНОСИНИ З ІНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ У ПРАКТИЦІ ЮРИДИЧНИХ КЛІНІК: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОГО СУПРОВОДУ……. 219

Буряк Д.М., Біла А.В.
ЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗОВНІШНЬОГО ВИГЛЯДУ ЮРИСТА ПІД ЧАС ПРОВАДЖЕННЯ ПРАВНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ……. 222

Біла А.В., Векшин І.І.
ЗАХИСТ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ У ПОРЯДКУ ГОСПОДАРСЬКОГО СУДОЧИНСТВА: ПРОБЛЕМИ ПРАКТИКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ……..... 225

Біла А.В., Коссович А.О.
ЗЕМЕЛЬНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ ТА ПРОТИДІЇ ПРАВОПОРУШЕННЯМ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ…….. 229

Танких Д.В., Булгакова Ю.М.
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМ ЕКСТРЕНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ……... 231

Таким чином, зовнішній вигляд юриста є невід'ємною складовою професійної етики, що виконує комплексну функцію забезпечення довіри до правничої професії, підвищення ефективності комунікації та зміцнення авторитету правосуддя. Дотримання принципів охайності, стриманості, доречності та професійної нейтральності є необхідною умовою належного здійснення правничої діяльності та формування високих стандартів правової культури у суспільстві.

Список використаних джерел та літератури:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text (дата звернення: 24.05.2026).
2. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 09.06.2017. URL: https://unba.org.ua (дата звернення: 24.05.2026).
3. Цюзік Г. І., Осмолян В. А. Зовнішній вигляд юриста як невід'ємна естетична складова юридичної деонтології. Європейські перспективи. 2022. № 2. С. 145–152. URL: https://ep.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/EP-2022-2/145-.pdf (дата звернення: 20.05.2026).
4. Скакун О. Ф. Юридична деонтологія : підруч. Харків : Еспада, 2020. 400 с.
5. Про формений одяг працівників органів державної виконавчої служби: наказ Міністерства юстиції України від 04.12.2018 № 3798/5. URL: https://ips.ligazakon.net/document/RE32832?an=248 (дата звернення: 22.05.2026).

Біла Альона Валеріївна
старший викладач кафедри права
Дніпровського гуманітарного університету,
адвокат АБ «Альони Білої»
ORCID: 0000-0002-8271-8539
Векшин Ігор Ігорович
юрист,
помічник судді Дніпровського районного суду
Дніпропетровської області

ЗАХИСТ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ У ПОРЯДКУ ГОСПОДАРСЬКОГО СУДОЧИНСТВА: ПРОБЛЕМИ ПРАКТИКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ

Актуальність даної теми полягає у тому, що суб'єкти господарювання під час провадження господарської діяльності потребують захисту з боку держави у разі посягання на їхні права, а оскільки Україна є правової, демократичною державою, у якій визнається та діє принцип верховенства права, то відповідно до приписів ст. 55 Конституції Країни, кожен має право

на судовий захист порушеного права або інтересу у тому числі суб'єкт здійснення господарської діяльності, який на законних підставах реалізує свою спеціальну правосуб'єктність шляхом провадження конкретного виду як комерційної, так і некомерційної (без мети отримання прибутку) діяльності. Таким чином, з огляду на вищеперераховане зумовлена актуальність даної теми у наші дні [1].

Метою написання даної статті є розкриття важливості поняття захисту суб'єктів господарювання під час здійснення господарської діяльності з точки зору чинного законодавства, розкриття загального поняття господарська діяльність, суб'єкт господарювання, розкриття сутності та природи судового захисту суб'єктів господарювання та аналіз важливості подальшого розвитку інституту захисту права суб'єктів господарювання.

З огляду на викладене слід зазначити про те, що питання забезпечення реалізації права і закону завжди гостро стоять у будь-якій державі. В економіці недостатній захист прав та інтересів суб'єктів господарювання відчувається дуже сильно. За найменшого прояву слабкості від держави (чи то на рівні прийняття неякісних законів, чи то через неякісну роботу правоохоронних органів, чи то через неефективність судової влади та виконавчої дисципліни) значні фінансові ресурси залишають державу, а іноземні інвестиції обходять таку державу та її суб'єктів господарювання. Основою справжнього верховенства права, тобто переваги права над «неправом», є ефективне розв'язання колізій, конфліктів, суперечностей у суспільстві. Важливе значення має забезпечення стабільності в економіці, яка впливає на стабільність у суспільстві. Питанню створення належних умов для нормального господарювання присвячено численні наукові праці в різних матеріальних і процесуальних галузях права. Але розроблення дійових юридичних засобів і механізмів неможливе без чіткого уявлення про природу та сутність явищ, на які вони мають впливати. Найбільш яскравим проявом конфлікту права з «неправом» є правовий спір у сфері господарювання. Розробляючи систему і структуру органів із розв'язання правових спорів, механізми їх вирішення, які б забезпечували бажаний у правовій державі результат, необхідно визначитися з теоретичними і практичними аспектами правового регулювання захисту прав суб'єктів господарювання.

У цьому контексті важливо підкреслити процесуальний аспект реалізації права на захист у господарському судочинстві. Важливим елементом є дотримання принципу змагальності сторін, який закріплює рівність процесуальних можливостей учасників справи щодо подання доказів та обґрунтування своєї позиції. Водночас у практиці господарських судів нерідко виникають ситуації процесуальної асиметрії, що впливає на баланс інтересів сторін та ефективність судового розгляду.

Ефективне та своєчасне розв'язання спорів у сфері господарювання є засобом усунення дезорганізуючих чинників та підтримання в рівновазі соціально-економічної системи держави. Інтенсивність, кількість та значущість конфліктів набагато підвищуються на етапах економічних та

інших реформ. На жаль, для українського суспільства реформи стали перманентним явищем. У нас постійно тривають процеси перетворення механізмів регулювання та управління економікою, продовжується трансформація відносин власності, з'являються нові економічні явища, нові правила господарювання з поступовим відмиранням старих та заміною їх на загальновизнані в світі. Боротьба між старим і новим, з одного боку, є чинником, який сприяє появі численних спорів між учасниками ринкових правовідносин, а з іншого - перемога у цій боротьбі значною мірою залежить від правильного вирішення таких конфліктів, від перемоги в кожному конкретному випадку нових прогресивних принципів і реформаторських тенденцій, визначених правом [4].

Окремої уваги потребує проблема доказування у господарських спорах, зокрема щодо використання електронних доказів. У сучасних умовах цифровізації господарської діяльності виникає необхідність належного процесуального регулювання електронної переписки, цифрових договорів та даних із інформаційних систем, що потребує уніфікованих підходів судової практики до їх оцінки та допустимості.

Положеннями ч. 1 ст. 4 Господарського процесуального кодексу України визначено про те, що право на звернення до господарського суду в установленому цим Кодексом порядку гарантується. Ніхто не може бути позбавлений права на розгляд його справи у господарському суді, до юрисдикції якого вона віднесена законом [2].

З огляду на викладене під захистом прав суб'єктів господарювання під час здійснення господарської діяльності розуміється комплекс різного роду заходів, які у свою чергу спрямовані на протидію порушенню здійснення законної діяльності учасникам господарських правовідносин.

Під господарською діяльність слід розуміти діяльність у сфері суспільного виробництва, спрямована на виробництво та реалізацію продукції, виконання робіт чи наданняпослуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність. З огляду на викладене господарська діяльність тісно пов'язана з ринковими відносинами, які забезпечують рух та реалізацію продукції суб'єктів господарювання [3].

З приводу поняття суб'єкт господарювання, том під цим терміном слід розуміти учасника відносин, який виготовляє продукцію, товари, надає послуги споживачам.

Сутність та правова природа захисту суб'єктів господарювання полягає у тому, щоб держава створила надійні механізми захисту учасників господарських відносин та забезпечила реалізації їх прав на захист від різного роду посягань. Подальший розвиток інституту захисту права суб'єктів господарювання має важливе значення для правової, демократичної держави, у якій визнається та діє принципи верховенства права та забезпечуються права кожного учасника господарських правовідносин.

Водночас у сучасних умовах цифровізації та глобалізації економіки особливої актуальності набувають питання альтернативного врегулювання

спорів. Розвиток медіації та третейського розгляду дозволяє зменшити навантаження на судову систему та забезпечити більш оперативне вирішення господарських конфліктів, що відповідає європейським стандартам правосуддя.

Також у межах євроінтеграційних процесів важливим є врахування практики Європейського суду з прав людини, зокрема щодо гарантій справедливого суду та розумного строку розгляду справ. Це сприяє підвищенню рівня правової визначеності та довіри суб'єктів господарювання до судової системи України.

Крім того, проблемним аспектом залишається тривалість розгляду господарських спорів, що негативно впливає на економічну діяльність підприємств. Затягування процесу може призводити до втрати фінансових ресурсів та зниження ефективності виконання судових рішень, що потребує подальшого вдосконалення процесуальних механізмів.

Таким чином, з аналізу наведеного можна дійти такого висновку, що захист прав суб'єктів господарювання є невід'ємною складовою принципи верховенства права, який у свою чергу покликаний забезпечити порядок і в регулюванні господарських правовідносин в цілому. Держава дбає про захист прав суб'єктів господарювання шляхом створення різного роду механізмів посягання на їх права. В основному ефективне поновлення прав суб'єктів господарювання відбувається під час судового розгляду, коли суддя безпосередньо ухвалюючи рішення захищає права суб'єкта господарювання.

Список використаних джерел та літератури:

1. Конституція України редакція від 01.01.2020 № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text (дата звернення 30.04.2026).

2. Господарський процесуальний кодекс України від 31.10.2025 № 1798-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text (дата звернення 30.04.2026).

3. Хомко Л. В., Барабаш О. О. Правове регулювання господарської діяльності: навчальний посібник (у таблицях і схемах). Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2025. 224 с.

4. Деревянко Б. В., Туркот О. А. Захист прав суб'єктів господарювання : навч. посіб. ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. Б. В. Деревянка; 2-е вид., переробл. і доповн. МВС України, Донецький юридичний інститут. Львів : Ліга-Прес, 2019. 150 с.